

BHOLCÀNOTHAN

An robh fios agad?

Thàinig am facal **bholcàno** bho **dia** an **teine**, ann am **miotas-eòlas Ròmanach, Vulcan**.

Bha e a' fuireach ann a' bholcàno agus 's e **gobha** a bh' ann. Bhiodh e a' dèanamh **seudraidh** agus **armachd** dha na diathan eile. Bha na Ròmanaich o shean a' creidsinn gum biodh a' bholcàno a' spreadhadh nam biodh an fhearg air!

Ìrean bholcàno

Faodaidh bholcàno a bhith **beò**, **tàmhach** no **marbh**.

Beò – Ma tha bholcàno air spreadhadh o chionn ghoirid agus dùil gun spreadh i a-rithist, canaidh sinn gu bheil i beò. Tha còrr is 700 bholcàno beò air feadh an t-saoghail.

Tàmhach – Canaidh sinn gu bheil bholcànothan nach eil air spreadhadh o chionn ghoirid, ach a tha sinn an dùil a spreadhas a-rithist, tàmhach no nan cadal. Dh'fhaodadh an fheadhainn sin a bhith cunnartach oir tha e doirbh tuairmse a dhèanamh air cuin a spreadhas iad a-rithist.

Marbh – Tha iomadh bholcàno ann nach eil sinn an dùil a spreadhas a-rithist Thathar ag ràdh gu bheil iad marbh oir tha an spreadhadh bholcànach deiseil.

Dè th' ann a' bholcàno?

'S e fuasgladh anns an talamh far a bheil magma teth à doimhneachd na talmhainn a' bruthadh suas chun an uachdair a th' ann a' bholcàno. Mar as trice, tha iad coltach ri beanntan.

Bidh an luath agus an làbha a' dol na thalamh torrach a tha math airson tuathanachas agus sin aon de na h-adhbharan gu bheil daoine ag iarraidh a bhith a' fuireach faisg air bholcàno a dh'aindeoin a' chunnairt.

Dè bhios a' tachairt nuair a spreadhas bholcàno?

Nuair a tha bholcànothan a' spreadhadh, tha iad nan cunnart do dhaoine agus a' dèanamh droch mhilleadh air togalaichean agus air an sgìre mun cuairt.

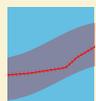
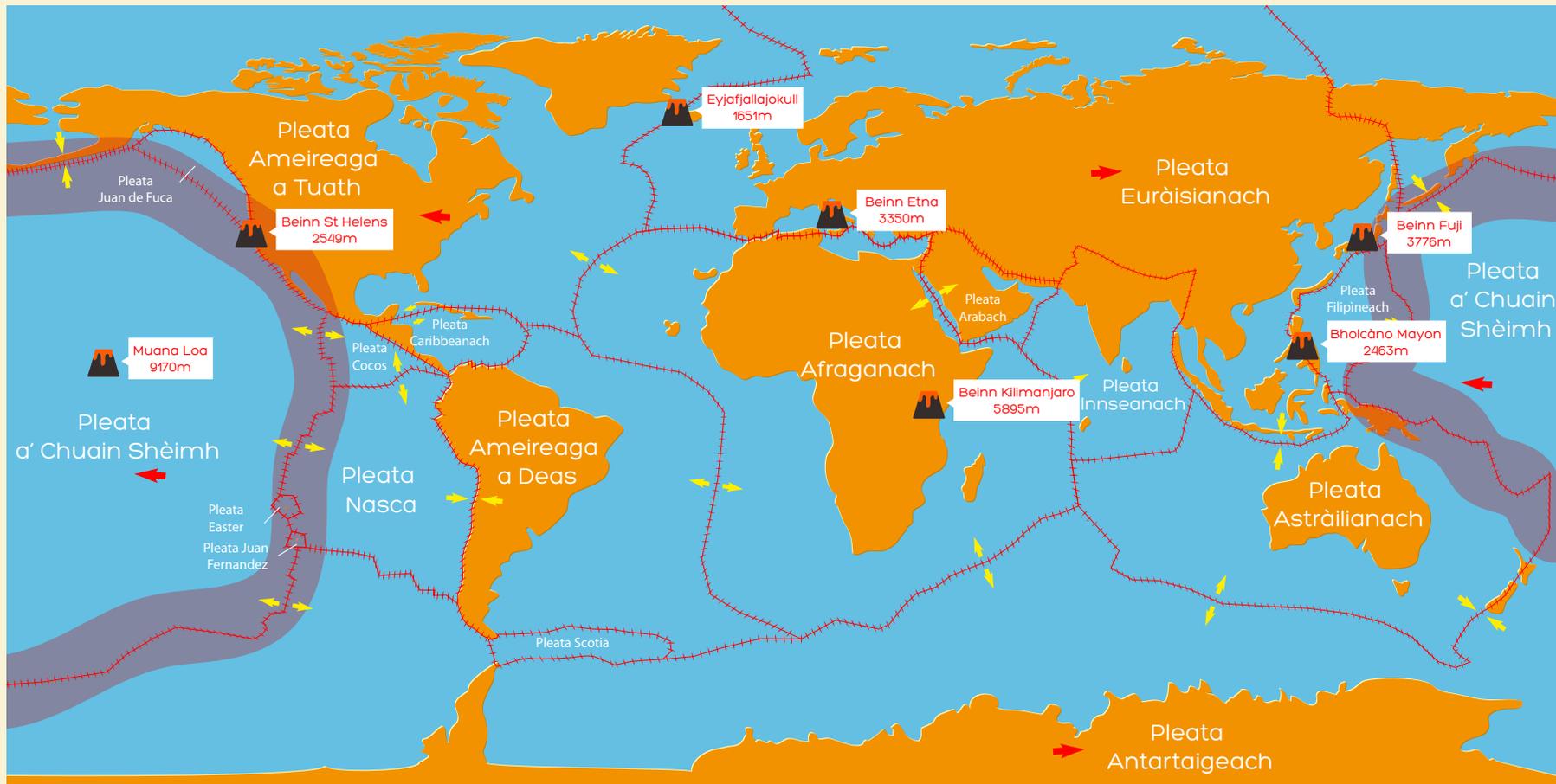
Beinn Etna

'S i Beinn Etna aig àirde 3,340 meatair a' bholcàno as motha agus as beothaile anns an Roinn Eòrpa. Tha i air eilean Siosailidh anns an Eadailt agus bidh i a' rùchdail agus a' cur a-mach smùid fad na h-ùine. Tha còrr air millean neach a' fuireach mun cuairt Beinn Etna agus tha na spreadhaidhean sin air trioblaidean mòra adhbhrachadh dhaibh.

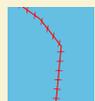

Ciamar a thèid bholcànothan a chruthachadh?

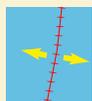
Chan eil rùsg na talmhainn ann an aon phìos ach air a bhriseadh na phìosan mòra ris an canar pleataichean. Bho àm gu àm bidh na pleataichean seo a' gluasad gu chèile agus tha an lùth-suathaidh aig oir nam pleataichean ag adhbhrachadh bholcànothan agus crithean-talmhainn.

cearcall an teine

crioch-pleata

slighe phleataichean - a' gluasad bho chèile

taobh gluasad nam pleataichean - a' gluasad gu chèile

taobh gluasad nam pleataichean

bholcànothan ainmeil